

Nederlandse
Ornithologische
Unie

JAARVERSLAG 2024

dd. 23-1-2024

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	3
2. Doelstelling van de vereniging.....	4
3. Tijdschriften	5
3.1. Ardea.....	5
3.2. Limosa.....	5
3.3. Watervogels.....	7
3.4. NOU-bibliotheek	7
3.5. Digitale toegankelijkheid historische tijdschriften en artikelen	7
4. Activiteiten.....	8
4.1. Symposium 9 maart 2024.....	8
4.2. Landelijke Dag 30-11-2024	8
5. (Digitale) Promotie en informatie	9
5.1. Stand Landelijke Dag 30-11-2024.....	9
5.2. Sociale media.....	9
5.3. Digitale nieuwsbrieven.....	9
5.4. Gerichte mailings	9
5.5. NOU-website: www.nou.nu	9
6. Organisatie.....	10
6.1. Aantal leden en abonnees	10
6.2. Samenstelling bestuur	10
6.3. Bestuursondersteuning.....	11
6.4. Verenigingsarchief – analoog en digitaal.....	11
7. Commissies van de NOU en Dutch Birding Association	12
7.1. Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna	12
7.2. Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna	12
8. Commissies van de NOU.....	13
8.1. Nederlandse Zeevogel Groep (NZG).....	13
8.2. Avifaunistische Kring Nederland.....	14
9. NOU-Gerelateerde fondsen.....	15
9.1. Stichting Huib Kluijver Fonds	15
9.2. Stichting Vogeltrekstation	17
10. Financieel jaarverslag 2024.....	18
10.1. Algemeen beeld.....	18
10.2. Jaarrekening 2024	20
10.3. Staat van baten en lasten.....	22

10.4.	Balans	25
10.5.	Eigen vermogen.....	26
10.6.	Begroting 2025	28
10.7.	Afsluitende opmerkingen n.a.v. financieel jaarverslag 2024	29
10.8.	Kascontrole boekjaar 2024.....	30

Colofon

Dit Jaarverslag is vastgesteld in de NOU-bestuursvergadering d.d. 20 januari 2025.

Het verslag van de kascontrolecommissie is toegevoegd op 23-1-2025.

Christiaan Both	voorzitter
Jouke Altenburg	1 ^e secretaris
Theo Boudewijn	penningmeester
Janske van de Crommenacker	2 ^e secretaris
Evy Gobbens	bestuurslid
Youri van der Horst	bestuurslid
Frank de Miranda	bestuurslid
Kees Schreven	bestuurslid
Tom Versluijs	Bestuurslid

Fotografie: Jouke Altenburg, tenzij anders vermeld.

Foto voorzijde: de NOU-stand werd tijdens de Landelijke Dag 2024 goed bezocht. Voor de gratis (oude) exemplaren van *Limosa* was veel belangstelling.

1. Voorwoord

Ruim tien jaar geleden nam ik het roer over van Joost Tinbergen als voorzitter van de NOU. Ik moet bekennen dat dit voor mij een wat onzeker avontuur was. De NOU had natuurlijk een grote, langdurige staat van dienst als uitgever van twee mooie tijdschriften, en als organisator van mooie inhoudelijke lezingendagen. Er was een duidelijke rol die de NOU vele jaren had gespeeld als verbinder tussen het meer professionele en uitstekende amateuronderzoek dat in Nederland aan vogels wordt gedaan. Maar desondanks had ik wel twijfels over de toekomst, want het ledental nam gestaag af, en het was niet gemakkelijk om een jongere generatie te bereiken. Ik wist toen ook niet zo goed hoe dat tij te keren zou zijn, maar met nieuwe aanwas in het bestuur zijn we de uitdaging aangegaan.

Als ik nu terugkijk naar de afgelopen jaren dan geloof ik dat we als vereniging aan elan hebben gewonnen. In mijn ogen was het besluit van het bestuur om een meerdaags congres uit te proberen in 2015 een schot in de roos. Opeens bleek het mogelijk te zijn om veel meer mensen naar een NOU-activiteit te krijgen, en ook om een brug te slaan naar jongere vogelonderzoekers. Ik herinner me nog goed wat een energie er was, dat eerste congres, met al die mooie verhalen en leerzame workshops. Ik heb dat hele congres met een enorme glimlach rondgelopen. Sindsdien hebben we dat volgehouden, en we staan alweer aan de vooravond van het zesde congres. Ik heb daar wederom enorm veel zin in.

Terugkijkend op 2024 kunnen we zeggen dat het een goed jaar voor de NOU was. Er zwaaiden enkele ervaren bestuursleden af, maar gelukkig kwamen er ook weer zeer gemotiveerde nieuwe bestuursleden bij. Ons bestuur geeft een mooie vertegenwoordiging van de verscheidenheid aan plekken waar in Nederland vogelonderzoek wordt gedaan, is een mooie mix van 'jonge honden' en meer gevorderde onderzoekers, zowel professioneel als amateur. Het bestuur vergaderde in 2024 zesmaal en wel op de volgende data: 5 februari, 8 april, 21 juni, 9 september, 4 november en 16 december. Voor de april- en de septembervergadering kwam het bestuur fysiek bij elkaar; de overige bijeenkomsten waren digitaal. We hebben de financiële en ledenadministratie meer toekomstbestendig gemaakt door dit voor een belangrijk deel bij Sovon te laten doen. Dit vergde een enorme inspanning van penningmeester Theo, in goede samenwerking met hardwerkende mensen bij Sovon (DANK!), die nu echt haar vruchten lijkt af te werpen. We hadden weer mooie en goedbezochte lezingendagen: op 9 maart in Culemborg met als thema "Vogels en Gezondheid" (met 65 deelnemers) en op de Landelijke Dag rond het thema "Klimaatverandering". Onze inhoudelijke bijdrage aan de Landelijke Dag is zo populair, dat er helaas vaak te weinig ruimte in de zaal is, een punt waar we voor de editie van 2025 over moeten nadenken. De communicatie met de leden is duidelijk gestroomlijnd door het regelmatige gebruik van de e-mailnieuwsbrief. Ook de tijdschriften *Limosa* en *Ardea* werden volgens schema uitgegeven en hadden een boeiende inhoud. Binnen de NOU prijzen we ons gelukkig met enkele actieve groepen, zoals de A.K.N. en het Huib Kluijver Fonds, die nieuwe initiatieven ondernemen. Er zijn natuurlijk ook zaken die blijvend aandacht vergen en nog steeds niet zijn opgelost. Zo neemt het ledenaantal op langere termijn helaas nog steeds af, hoewel we in 2024 weer enige groei hadden. Het blijkt niet gemakkelijk om nieuwe leden aan de vereniging te binden, en zeker geen jongere leden. Verder zijn we al jaren bezig met het vernieuwen van de NOU-website. Gelukkig lijkt dit binnenkort echt gestalte te krijgen.

Voor 2025 staat weer een meerdaags congres gepland, deze keer in het westen van het land en wel in Alkmaar. Verder wil het bestuur plannen maken voor het 125-jarig jubileum van de NOU in 2026, en we hopen op de ALV daarover ook ideeën vanuit de leden te kunnen krijgen. Het zou mooi zijn om dit jubileumjaar aan te grijpen om meer aandacht en daarmee ook wat meer leden voor de vereniging te werven, zodat we de volgende 125 jaar weer vooruit kunnen. Er liggen immers enorme uitdagingen in ons onderzoek naar vogels en hoe die een graadmeter zijn voor de staat van onze natuur. Daarvoor is een hechte gemeenschap van onderzoekers van diverse pluimage nodig, en dat is waaraan we willen blijven werken.

Christiaan Both,
voorzitter

2. Doelstelling van de vereniging

De Nederlandse Ornithologische Unie stelt zich ten doel om onderzoek aan wilde vogels in Nederland te stimuleren. Dat doet zij door een netwerk te vormen tussen beroepsmatige onderzoekers en de vele mensen die in hun vrije tijd vogels onderzoeken. Door deze netwerkfunctie vindt uitwisseling van ideeën plaats en worden ook jonge, beginnende onderzoekers gemotiveerd om gedegen onderzoek uit te gaan voeren.

De persoonlijke uitwisseling van kennis vindt primair plaats tijdens de landelijke lezingendagen en tweejaarlijks in de vorm van een meerdaags congres. Het hart van de vereniging wordt gevormd door het uitgeven van twee tijdschriften. Het tijdschrift *Limosa* is Nederlandstalig en populair-wetenschappelijk, met bijdragen die voornamelijk betrekking hebben op ecologie, gedrag, avifaunistiek en aantalsontwikkeling van in Nederland levende vogels. Het auteursbestand is een mix van vrijwillige en beroepsmatige vogelonderzoekers. Het Engelstalige tijdschrift *Ardea* wil zich onderscheiden door een nadruk op lange- termijnstudies aan in het wild levende vogelpopulaties en hun leefgebied en een duidelijke presentatie van de data. Het tijdschrift richt zich op de internationale wetenschappelijke gemeenschap, maar streeft naar goede leesbaarheid voor de niet-specialist. Daartoe wordt o.a. bij elk artikel een Nederlandstalige samenvatting opgenomen.

Op lezingendagen en congressen streeft het NOU-bestuur een actieve betrokkenheid van de leden na, in de vorm van het geven van presentaties en workshops. Door nadrukkelijk ook niet-beroepsmatig werkzame onderzoekers te stimuleren presentaties te geven worden analyse en discussie gestimuleerd en ontstaan kansen om de kwaliteit van onderzoek te verbeteren.

**De Nederlandse Ornithologische Unie
heeft de status van
Algemeen Nut Beogende Instelling.
(RSIN: 816606511)
Giften aan de vereniging
zijn daarmee onder voorwaarden
aftrekbaar voor de
inkomstenbelasting.**

3. Tijdschriften

3.1. Ardea

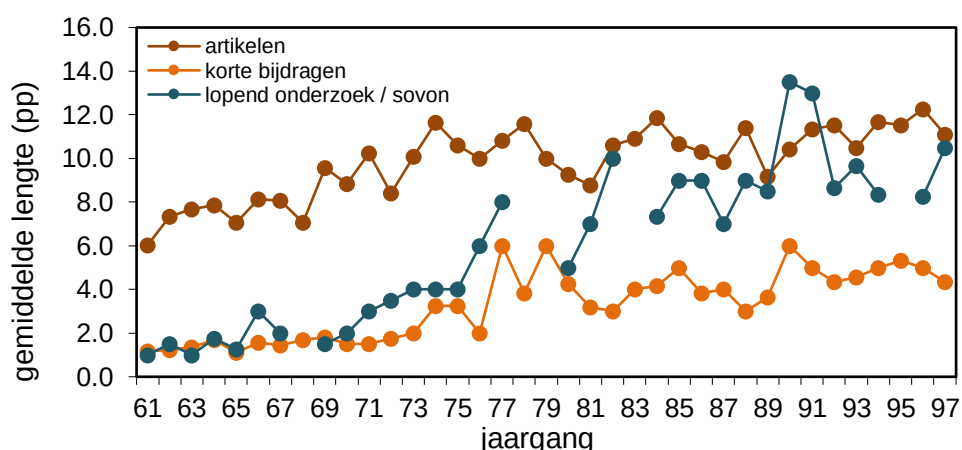
In 2024 zijn twee *Ardea*-nummers uitgekomen. De naweeën van de *Ardea*-Sahel-special (2023) werkten door in de – wat vertraagde – verschijningsdatum van de eerste editie van dit jaar. Nummer 112(1) bevatte tien artikelen en twee Short Notes. In november was de achterstand ingelopen met het verschijnen van het dikke nummer 112(2). Dat bevatte 13 artikelen, een Short Note en vier boekbesprekingen (allen van Rob Bijlsma). Vermeldenswaard voor dit nummer is de omvangrijke review van Ian Newton over leren en sociale invloeden door vogels tijdens de trek. Gelukkig kan en wil *Ardea* ook ruimte maken voor dergelijke bijdragen! Voor de aankomende edities van jaargang 113 waren eind december 2024 vier artikelen geaccepteerd en 22 artikelen in behandeling. Aan kopij dus geen gebrek.

Eind 2024 verlieten Tamar Lok en Sjouke Kingma het uit twaalf personen bestaande *Ardea*-redactieteam. Tamar heeft 29 manuscripten behandeld en Sjouke nam er 18 voor zijn rekening. Met het aantreden van Jessica van der Wal als redacteur per januari 2025 resteert nog één vacature, om de werkdruk voor alle vrijwillige redacteurs behapbaar te houden.

3.2. Limosa

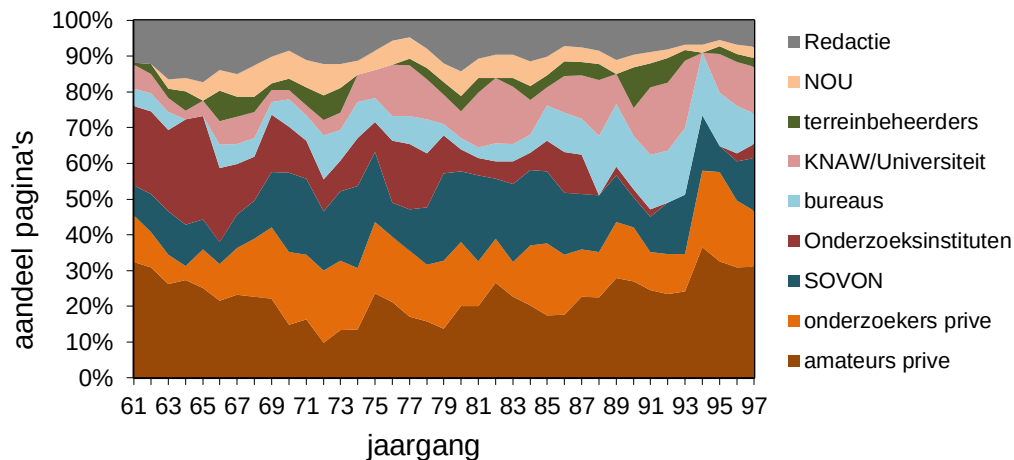
Evenals in de voorgaande jaargang(en) zat *Limosa* ook in 2024 ruim in zijn jas als het om kopijaanbod ging. Jaargang 97 bestond uit vier reguliere nummers, waarvan het laatste nummer net niet in het kalenderjaar 2024 uitkwam. Jaargang 97 besloeg 192 pagina's: 12 artikelen, 3 korte bijdragen, 2 artikelen op de Sovon-projectpagina's, 4 afleveringen van de rubriek Andermans Veren, en 4 boekenrecensies. Tijdens het opstellen van dit NOU-jaarverslag is nummer 98/1 door de eindredactie afgerond, zodat het verschijnen van deze editie prima op schema ligt. Sinds maart 2022 beweegt *Limosa* zich ook op de sociale media met een Instagram- (314 volgers) en Facebookaccount (415 volgers) om zo ook zelf direct nieuws over *Limosa* naar buiten te kunnen brengen. De oplage van *Limosa* blijft op peil (2450 ex.).

Analyse van de inhoud van *Limosa* sinds jaargang 61 laat zien dat het aantal artikelen per jaargang stabiel is (gem. 10 over de laatste 10 jaargangen, spreiding 9-15), maar dat de artikelen gemiddeld wel wat langer zijn geworden (figuur 1), wat ook geldt voor korte bijdragen en de bijdragen voor Lopend Onderzoek/ Sovon-projectpagina's. Dat heeft o.a. te maken met een gewijzigde opmaak en het gebruik van meer foto's.

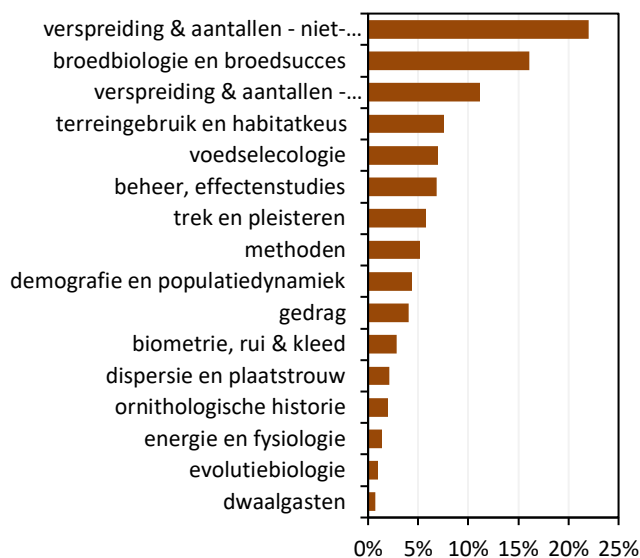
Figuur 1. Gemiddelde lengte in pagina's van artikelen, korte bijdragen en bijdragen voor Lopend Onderzoek/ Sovon-projectpagina's sinds jaargang 61 (1996).

Een positieve ontwikkeling is dat het aantal amateuronderzoekers toeneemt (figuur 2). Een punt van aandacht is wel dat de aanwas aan nieuwe auteurs beperkt is, vooral ook als het gaat om jonge en vrouwelijke auteurs.

Figuur 2. Aandeel pagina's verdeeld per 'koker' sinds jaargang 61 (1996).

Qua onderwerpen van artikelen, korte bijdragen en bijdragen voor Lopend Onderzoek/ Sovon-projectpagina's doen 'verspreiding en aantallen' (zowel broed- als niet-broedvogels) en 'broedbiologie en broedsucces' het goed (figuur 3). Er zijn de nodige onderwerpen die erg weinig aan bod komen, zoals 'demografie en populatiedynamiek' en alles wat daar onder staat in figuur 3.

Figuur 3. Onderwerpen van artikelen, korte bijdragen en bijdragen voor Lopend Onderzoek/ Sovon-projectpagina's in Limosa sinds jaargang 61 (1996).

Hoewel het kopijaanbod al enkele jaren voortreffelijk is, blijft de redactie waakzaam dat dat aanbod niet opdroogt. Er liggen enkele plannen voor themanummers, alsook speciale initiatieven in het kader van 125 jaar NOU in 2026 en de 100^e jaargang van *Limosa* in 2027.

3.3. Watervogels

Hein Jansen, de invoerder van het tijdschrift *Fitis* (blad van VWG Kennemerland) op het platform www.natuurtijdschriften.nl, heeft alle artikelen en redactiestukken van *Watervogels* ingevoerd, resulterende in 122 items (1976: 15, 1977: 26, 1978: 18, 1979: 23, 1980: 19, 1981: 21). Deze complete zes jaargangen waren in november 2023 door Johan Stuart 'gered' uit het archief van de Vogelwerkgroep. Onze dank gaat nogmaals uit naar hen beiden.

Watervogels is het eerste tijdschrift dat op Natuurtijdschriften.nl is geplaatst onder de NOU. Daarvoor heeft de NOU een gebruiksovereenkomst getekend met Naturalis (de beheerder van het platform). De artikelen worden onder een zogenaamde 'CC-BY-NC Creative commons licentie' ter beschikking gesteld. Dit is dezelfde licentie als door Sovon wordt gebruikt. Deze houdt in dat de artikelen vrij te gebruiken zijn, maar niet voor commerciële doeleinden. Bijvoorbeeld: een citatie door een adviesbureau in een rapport is wel toegestaan, maar het afdrukken voor verkoop is niet toegestaan.

3.4. NOU-bibliotheek

De NOU-bibliotheek bestaat uit tijdschriften en boeken, die op twee verschillende locaties zijn ondergebracht. De beide bibliotheken kunnen worden geraadpleegd. Stuur voor het maken van een afspraak een email naar zernike-bibliotheek@rug.nl (boekenbibliotheek) respectievelijk jeroen.vanzuylen@sovon.nl (tijdschriftenbibliotheek).

De tijdschriftenbibliotheek is ondergebracht bij Sovon Vogelonderzoek Nederland (Nijmegen). In 2024 is gewerkt aan een actuele en inzichtelijke inhoudsopgave van alle tijdschriften in de vorm van een downloadbaar excelbestand, dat (wanneer gereed) op de NOU-website en de Sovon-website wordt geplaatst. De NOU-boekenbibliotheek is bij de Rijksuniversiteit Groningen ondergebracht. Op 6 december 2024 ontving de NOU bij monde van Ruud Vlek en Ed Brinkkemper een aanbod van de Heimans & Thijssse Stichting voor de overname van een boventallig deel van hun collectie, met name bestaande uit boeken van Menno Luikinga maar ook van Jan P. Strijbos. Hoogwaardige boeken die een aanvulling vormen op de collectie worden door collectiespecialist Pieter van Wingerden en collega's van de RuG opgenomen in de NOU-boekenbibliotheek. Dubbele of resterende boeken zullen t.z.t. op een congres of symposium hun weg vinden naar NOU-leden, dan wel aangeboden worden aan een antiquariaat.

3.5. Digitale toegankelijkheid historische tijdschriften en artikelen

Vanuit de A.K.N./ Werkgroep Ornithologisch Erfgoed kwam bij monde van Ed Veling tijdens de ALV van 9 maart 2024 het verzoek om ook de twee voorgangers van *Limosa* integraal digitaal ter beschikking te stellen van NOU-leden.

Digitalisering van tijdschriften is een omvangrijke klus. Hiervoor kunnen pas vrijwilligers worden gezocht wanneer er duidelijkheid is over de aard en omvang van de werkzaamheden. In de tweede helft van 2024 heeft de NOU-secretaris deze inventarisatie uitgevoerd. Deze digitalisering betreft voor het 'Jaarbericht club van Nederlandse vogelkundigen' edities 1 t/m 17 (1911-1928): indicatief 2400 pagina's en 400 artikelen. Of en in welke mate de aansluitend verschenen resterende vier jaargangen van het 'Orgaan der Club van Nederlandsche vogelkundigen' (1929-1932) nog moeten worden gedigitaliseerd moet nog blijken uit verdere research door NOU-databasebeheerder Maarten Loonen.

Voor het fysieke bronmateriaal zal bij digitalisatie moeten worden teruggevallen op collecties van particulieren. De NOU-tijdschriftenbibliotheek beschikt niet over een complete set, zo bleek bij een bezoek d.d. 16-12-2024. De bespreking van de inventarisatie staat gepland voor de NOU-bestuursvergadering van 20-1-2025 en zal ook aan bod komen op de Algemene Ledenvergadering van 1-2-2025.

Overigens leeft ook voor *Ardea* de wens om artikelen die vóór de ingang van het lopende contract met Bio-One zijn uitgegeven (m.a.w. vóór 2010), digitaal ter beschikking te stellen voor belangstellenden.

4. Activiteiten

4.1. Symposium 9 maart 2024

Op 9 maart 2024 organiseerde de NOU een themadag over 'Vogels en Gezondheid' in de Gelderlandfabriek te Culemborg. De dag werd bezocht door ca. 65 deelnemers. De verschillende sprekers gingen o.a. in op de effecten van vogelgriep, het Usutu-virus, herbiciden, pesticiden en zware metalen op vogels/ vogelpopulaties. De dag werd voorgezeten door Youri van der Horst en Jouke Altenburg. De digitale opnames werden verzorgd door Tom Versluijs. Deze zijn na afloop op het You Tube-kanaal van de NOU geplaatst. Een uitgebreid inhoudelijk verslag van de dag is opgenomen in Limosa 97/2: 92-94.

9-3-2024: Dagvoorzitter Youri van der Horst leidt een van de sprekers van het goed bezochte dagsymposium in. Foto Tom Versluijs.

4.2. Landelijke Dag 30-11-2024

De tweede bijeenkomst bestond uit het lezingenprogramma tijdens de Landelijke Dag, die als vanouds in 'de Reehorst' te Ede-Wageningen werd gehouden. Het NOU-programma had 'Klimaatverandering' als thema en werd voorgezeten door Evy Gobbens en Youri van der Horst. Het thema/de sprekers hadden een grote aantrekkingskracht: een aantal lezingen trok meer bezoekers dan de zaal kon bergen. De livestream trok tijdens de dag zelf al enkele tientallen bezoekers. De presentaties zijn opgenomen en door Tom Versluijs op het You-Tubekanaal van de NOU geplaatst. Van deze mogelijkheid om de presentaties terug te kijken is goed gebruikt gemaakt. Het inhoudelijk verslag van de presentaties zal verschijnen in Limosa 98/1.

5. (Digitale) Promotie en informatie

5.1. Stand Landelijke Dag 30-11-2024

De Landelijke Dag was in 2024 het enige evenement waarop de NOU vertegenwoordigd was met een informatiestand. Op deze dag kwamen er veel bezoekers langs en werden oudere tijdschriften weggegeven. Met een poster werd de lopende tentoonstelling 'Passie voor Vogels' in het Natuurhistorisch Museum Rotterdam onder de aandacht gebracht. Het aanstaande meerdaags congres 2025 werd gepromoot met o.a. posters en flyers.

5.2. Sociale media

De NOU heeft een Facebookpagina, die wordt beheerd door Romke Kleefstra. Op dit moment heeft de NOU-pagina op Facebook zo'n 1600 volgers. Facebook wordt voornamelijk gebruikt voor aankondigingen van activiteiten en artikelen uit *Limosa*. De NOU heeft een Twitteraccount voor *Ardea*, dat wordt beheerd door Popko Wiersma.

Sinds april 2021 heeft de NOU ook een eigen YouTube-kanaal (<https://www.youtube.com/@nou-nederlandseornithologi110>). Hierop worden lezingen live gestreamd en later beschikbaar gesteld (als de spreker daarmee instemt). De opgenomen volledige livestream van de Landelijke Dag 2024 is inmiddels ca. 489 keer bekeken; de individuele lezingen daarnaast nog tussen de ca. 57-149 keer. Zo kunnen we mensen die op de dag zelf waren verhinderd dan wel vanwege een te groot aantal belangstellenden geen plek konden vinden in de zaal toch de mogelijkheid bieden om de lezingen te bekijken. Het NOU YouTube-kanaal heeft inmiddels 61 abonnees, bevat 36 video's, die in totaal 4.665 maal zijn weergegeven.

5.3. Digitale nieuwsbrieven

In 2024 verschenen zeven digitale nieuwsbrieven. Deze zijn in korte tijd het belangrijkste medium geworden waarmee het NOU-Bestuur mede leden van actuele informatie kan voorzien.

De NOU-website en de NOU-rubriek van *Limosa* zijn door deze ontwikkeling meer verslag leggend/archiverend van karakter geworden.

5.4. Gerichte mailings

Ter promotie van het zesde NOU-weekendcongres (31 jan. t/m 2 feb. 2025 te Alkmaar) heeft het NOU-bestuur enkele tientallen persoonlijke mailings verzonden aan docenten/ studiecoördinatoren en hoogleraren/professoren, die verbonden zijn aan voor de NOU relevante opleidingen. Zij kregen het verzoek het weekendcongres onder de aandacht te brengen van hun studenten, o.a. met een hiervoor ontworpen digitale flyer. Op dit verzoek zijn diverse positieve reacties ontvangen. Ook de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie is benaderd met hetzelfde verzoek.

5.5. NOU-website: www.nou.nu

De bestaande NOU-website is qua vormgeving en beheersysteem hard aan vernieuwing toe. Dit gebeurt in twee stappen. De eerste stap betreft de content-pagina's met o.a. basisinformatie over de vereniging, nieuwsberichten en de stukken die voor het behoud van de ANBI-status voor elke belangstellende toegankelijk moeten zijn. Met de actualisatie hiervan is in de tweede helft van 2024 gestart. Het is nadrukkelijk de bedoeling dat tenminste een testversietijdens de ALV van 2025 kan worden gepresenteerd.

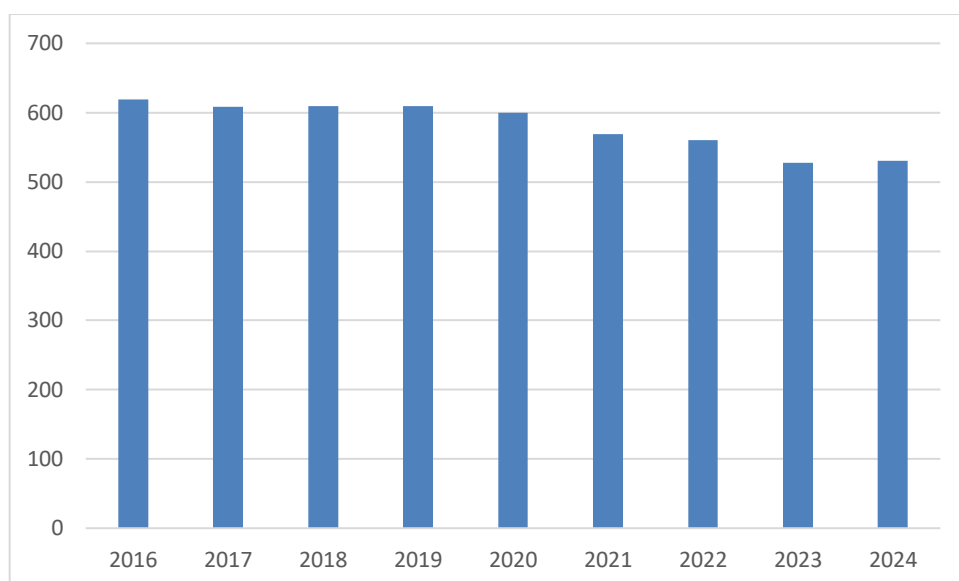
Het tweede deel van de NOU website, waar leden na inloggen artikelen van *Limosa* en *Ardea* kunnen downloaden, heeft een complex karakter, mede vanwege de inlog en de noodzakelijke beveiliging. Daarom is de vernieuwing van dit tweede deel van de NOU-website losgekoppeld van het 'publieke deel'. In eerste instantie zullen de pdf's van de tijdschriften nog via de oude omgeving bereikbaar blijven, maar na verdere ontwikkeling van de website via de nieuwe website kunnen worden geraadpleegd. Ze blijven te allen tijde bereikbaar voor leden.

6. Organisatie

6.1. Aantal leden en abonnees

In 2024 stabiliseerde het ledenaantal, waarmee hopelijk een eind is gekomen aan het sinds 2017 dalende ledenaantal. In 2024 waren er 530 NOU-leden tegen 528 leden in 2023. Hiervan waren twee jeugdleden en twee gezinsleden. Deze laatsten ontvangen geen *Ardea* en *Limosa*. Er liepen 234 *Limosa*-abonnementen via de NOU. Inclusief de 1.565 Plusleden van Sovon was het abonneebestand van *Limosa* 2.334 adressen per 31-12-2024. Ten opzichte van 2023 is het abonneementenbestand met negen afgenomen.

De oplettende lezer zal concluderen dat er kleine verschillen zijn met de aantallen genoemd in het jaarverslag van 2023. Dit wordt vermoedelijk veroorzaakt door verschillen in de gehanteerde lijsten. Vermoedelijk zijn voor het Jaarverslag 2023 de verzendlijsten van de tijdschriften gehanteerd. Voor 2024 is het werkelijke ledenbestand als bron gebruikt.

Figuur 4: Ontwikkeling van het ledenaantal van de Nederlandse Ornithologische Unie in de periode 2016-2024

6.2. Samenstelling bestuur

In 2024 was het bestuur als volgt samengesteld:

<i>Naam</i>	<i>Functie/rol</i>	<i>Jaar van (her-) benoeming</i>	<i>Statutair aftredend per</i>
Christiaan Both	Voorzitter	2022*	2026
Jouke Altenburg	1 ^e secretaris	2024	2028
Theo Boudewijn	Penningmeester	2023	2027
Janske van de Crommenacker	Lid redactieraad Limosa, 2 ^e secretaris	2022	2026
Frank de Miranda	Liaison A.K.N., bestuurslid	2023*	2027
Kees Schreven	bestuurslid	2022*	2026
Tom Versluijs	bestuurslid	2020	2024
Evy Gobbens	bestuurslid	2024	2028
Youri van der Horst	bestuurslid	2024	2028
Albert de Jong	bestuurslid	2020	Tussentijds in 2024 afgetreden

(*) impliciete herbenoeming

Toelichting op de bestuursamenstelling

Met het bestuur voldoen we aan ons eigen streven om bestuursleden te hebben vanuit tenminste de Rijksuniversiteit Groningen, het Nederlands Instituut voor Ecologie c.q. het Vogeltrekstation, Sovon Vogelonderzoek Nederland en Vogelbescherming Nederland. Daarnaast zijn/waren bestuursleden werkzaam bij het Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee en ecologische adviesbureaus.

Naast beroepsmatig werkzame personen streeft het bestuur ook naar een of meer bestuursleden, die als vrijwillig vogelonderzoeker actief zijn.

Frank de Miranda is als bestuurslid de contactpersoon van de Avifaunistische Kring Nederland A.K.N. (een sectie van de NOU). Janske van de Crommenacker is tevens lid van de redactieraad van Limosa.

Aan het eind van de zomer van 2024 ontstond door het tussentijds aftreden van Albert de Jong een vacature voor de vertegenwoordiging vanuit Sovon. Chiel Boom was bereid deze vacature in te vullen. Vooruitlopend op zijn daadwerkelijke benoeming in de ALV van 1 februari 2025 heeft Chiel als kandidaat-bestuurslid de vergaderingen bijgewoond en zich ingewerkt op het verzenden van de e-mailnieuwsbrieven. Het Bestuur was verheugd over de toezegging van Albert dat hij in samenwerking met Martijn Perk het traject van de vernieuwing van de NOU-website voor de ALV van 2025 af zou ronden.

6.3. Bestuursondersteuning

Maarten Loonen adviseert onderhoudt de bestaande NOU-website samen met Martijn Perk. Maarten heeft te kennen gegeven zijn taak op niet al te lange termijn over te willen dragen.

Penningmeester Theo Boudewijn werd bij de herstructurering van de financiële administratie ondersteund door de financiële staf van Sovon, een ingehuurd fiscalist i.v.m. de opgelegde Btw-verplichting en een medewerker van Solvater voor de aanpassing van het Boekhoudsysteem AFAS.

6.4. Verenigingsarchief – analoog en digitaal

Het papieren historisch archief van de NOU voor de periode 1901 t/m 1992 is ondergebracht bij het Stadsarchief van de gemeente Amsterdam. De NOU-secretaris heeft in 2024 het resterende papieren archief uit de navolgende jaren uitgezocht, geordend, opgeslagen in ordners en in een excelbestand beschreven. Daarnaast is het (vastgelopen) digitale bestuursarchief (vanaf 2014-) in 2024 overgezet naar een nieuwe cloud-omgeving. Voor het gebruik van deze cloud-omgeving hoeft de NOU niet te betalen, omdat de NOU de ANBI-status heeft. Surai di Rosa verleende belangeloos hulp bij de aanvraag en ondersteunde de secretaris bij het inrichten van de nieuwe cloud-omgeving.

De NOU-cloud-omgeving bestaat uit twee delen. Het archief deel van de cloud-omgeving is voor alle bestuursleden als lezer toegankelijk. Het Dagelijks Bestuur heeft daarnaast ook schrijfrechten en beheerrechten op deze archiefmappen. Op de mappen van het voorgaande en lopende verenigingsjaar hebben alle bestuursleden lees- en schrijfrechten. De secretaris draagt zorg voor de mappenstructuur en het jaarlijks overhevelen van relevante mappen c.q. bestanden van het lopende naar het historische archief. De nieuwe cloud-omgeving is in 2024 in toenemende mate als gedeelde werkomgeving gebruikt bij de voorbereiding van evenementen als de Landelijke Dag, het Weekendcongres 2025 en het samenstellen van het Jaarverslag 2024. Zonder e-mailverkeer kon gezamenlijk aan documenten worden gewerkt. Verder is in 2024 gestart met het opbouwen van een digitaal beeldarchief van NOU-activiteiten. Deze beeldbank is ook in de cloud ondergebracht.

Als extra back-up wordt de NOU-cloud jaarlijks door de secretaris gedownload naar een externe harde schijf.

7. Commissies van de NOU en Dutch Birding Association

7.1. Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna

Al eerder heeft de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA) een opdracht tot verkenning gekregen omtrent een categorieënsysteem. Het doel hiervan was om tot een advies te komen over wat te doen met de Nederlandse lijst van vogels die in het wild voorkomen. De CDNA heeft de destijds benoemde stappen nauwkeurig gevolgd en de besturen van de Dutch Birding Association (DBA) en de NOU hebben in 2024 in gezamenlijk overleg het advies van de CDNA overgenomen en het volgende besloten:

- De AERC-richtlijnen zoals vastgelegd in 1999 te gebruiken voor de indeling van de Nederlandse avifaunistische lijst.
- Dutchavifauna.nl als leidende Nederlandse lijst van waargenomen vogels te gebruiken, de huidige lijst op Dutch Avifauna in te delen in categorieën A en B (soorten waargenomen na 1-1-1800, en vóór 1-1-1950 en niet sindsdien, en de huidige lijst op Dutch Avifauna aan te vullen met:
 - Categorie-C soorten: Sovon heeft een goed beeld van de in Nederland voorkomende broedpopulaties van soorten die afstammen van ontsnapte vogels. In overleg met Sovon, en met de gepubliceerde AERC-criteria in gedachten (McInerny *et al.* 2022), stelt de CDNA-criteria op wanneer een soort gevestigd is.
 - Categorie-D soorten: Bij invoering een lege categorie, waarbij soorten met terugwerkende kracht in D geplaatst kunnen worden (vanuit zowel categorie A als E). Deze categorie wordt terughoudend gebruikt, en enkel voor soorten waarvoor er gerede twijfel is of een vogelsoort de kans op natuurlijk verschijnen (vagrancy potential) heeft om zelfstandig en in wilde staat in Nederland te komen, maar waarbij evenzeer wordt betwijfeld of plaatsing in categorie E terecht is.
 - Categorie-E soorten: CDNA adviseert een pragmatische lijst van waargenomen soorten die zich mogelijksterwijs in Nederland zouden kunnen vestigen.
- De huidige lijst op Dutch Avifauna door de CDNA in samenwerking met de CSNA en Sovon, verder te specificeren met alle in Nederland waargenomen ondersoorten.

CDNA neemt de leiding in het jaarlijks evalueren en publiceren van de Nederlandse lijst in *Limosa* in samenwerking met Sovon en Waarneming.nl. Het gehele proces van implementatie en jaarlijkse evaluatie wordt na 5 jaar geëvalueerd door de besturen van DBA en NOU, voor het eerst in 2029.

Taxonomie

Met deze verandering werken wij naar één alomvattende Nederlandse lijst toe en het ligt daarom ook voor de hand om te kijken naar de te volgen taxonomie. De afgelopen jaren is de trend van veel landen om hun eigen taxonomische commissie op te heffen en om over te stappen op een internationaal, breder georiënteerde taxonomische commissie met bijbehorende lijst. Daarom hebben we gezamenlijk besloten om te verkennen wat de opties zijn voor de te volgen taxonomie.

7.2. Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna

In 2024 is er geen rechtstreeks contact geweest tussen het NOU-bestuur en de Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna (CSNA). Door de CDNA en het bestuur van de DBA is meegedeeld dat de CSNA werkt aan een uitwerking waarbij de voor- en nadelen van relevante taxonomische systemen in kaart worden gebracht

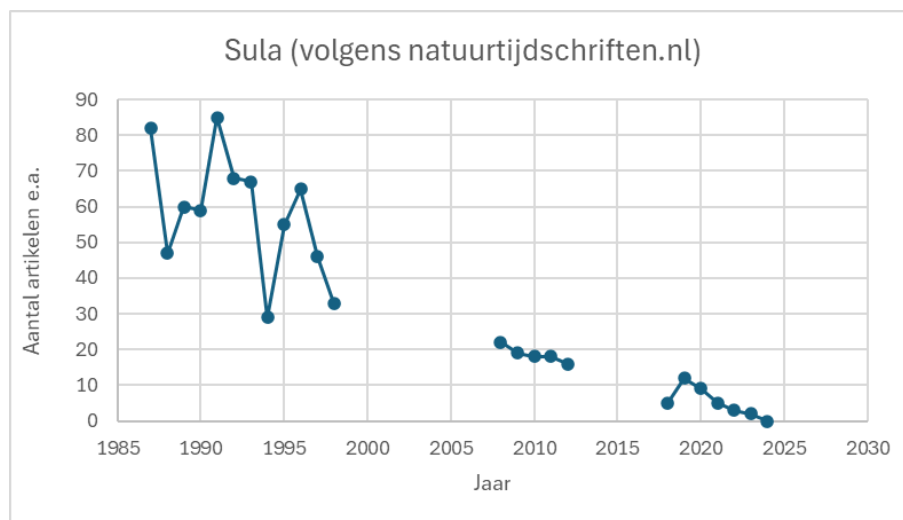
8. Commissies van de NOU

8.1. Nederlandse Zeevogel Groep (NZG)

De NZG is als NOU-sectie vooral zichtbaar op de congressen en themadagen, waarbij regelmatig verhalen en workshops over zeevogels worden gehouden door NZG-leden.

De NOU heeft contact gezocht met het bestuur van de NZG om te onderzoeken hoe beide organisaties elkaar verder kunnen versterken. Helaas is de NZG recent dusdanig 'leeggelopen' qua actieve leden, activiteiten, en kopij voor *Sula*, dat een aantal NZG-bestuursleden de indruk heeft dat de groep ter ziele is. Voorzitter Mardik Leopold schat in dat er twee opties zijn: ofwel een doorstart maken met 'jonge honden, die de groep nieuw leven inblazen, ofwel de groep opheffen. Hij schat in dat er geen jonge mensen zullen opstaan (gebaseerd op eerdere ervaringen). Het NZG-bestuur zal hier nog over vergaderen en een beslissing nemen.

Het tijdschrift *Sula* is helaas ook kwijnende. In 2024 kwam geen kopij binnen en is ook niks gepubliceerd. Deze neergaande trend was ook in voorgaande jaren al zichtbaar (figuur 5), ondanks de doorstart als digitaal blad in 2018. Waarschijnlijk is het animo voor het schrijven van een (simpel, kort) verhaal over zeevogels of zeezoogdieren drastisch gedaald. Volgens Mardik Leopold plaatsen mensen hun verhaaltjes tegenwoordig liever op andere media (Facebook etc.). Wanneer mensen wel een groter, 'serieuzer' verhaal willen schrijven, slaan ze de niche van *Sula* eigenlijk over en gaan ze bijvoorbeeld naar *Limosa*. *Sula*-redactieleden Rob van Bemmelen en Susanne Kühn zijn recent toegetreden tot de *Limosa*-redactie om daar zeevogel-gerelateerde artikelen te behandelen.

Figuur 5: Aantal verschenen artikelen in *Sula* (volgens *Natuurtijdschriften.nl*)

8.2. Avifaunistische Kring Nederland

Het bestuur van de AKN bestond uit Frank de Miranda (voorzitter), Paul Keuning (secretaris), Ed Veling, Jaap Vink (penningmeester) en Paul van Els. Trieste gebeurtenis in 2024 was het plotseling overlijden van Jaap Vink.

In 2024 lag het accent op de afronding van het meerjarenplan 2021 – 2024 (*AKN-Nieuwsbrief januari 2024*). In de opmaat naar 2025 betekent dit dat we ons op de inmiddels bekende drie “niches” blijven concentreren: de Werkgroep Ornithologisch Erfgoed WOE), de Nederlands-Georgische samenwerking via de stichting DuGOF, en het organiseren van een verbeterde communicatie over nieuwe inzichten in de vogelsystematiek. Het netwerk van de WOE omvat ca. 80 personen en het NOU-bestuur.

De WOE functioneert inmiddels meer dan 10 jaar als centraal meldpunt voor oude ornithologische archieven. Op de website www.ornithologischerfgoed.nl is het aantal van 50 archiefvormers bereikt, wat in belangrijke mate bijdraagt aan het ontsluiten van historisch archiefmateriaal uit Nederland. Daarnaast is het project nlbif2022.006 over digitalisering van de dagboeken van Bernard van Dooren afgerond. Een publicatie daarover in *Limosa* nadert voltooiing. In 2024 is het uit 2020 stammende initiatief van Jorna Kniese alsnog gerealiseerd om samen te werken met het Natuurhistorisch Museum Rotterdam voor de realisatie van de tentoonstelling ‘Passie voor Vogels’ (deze loopt tot eind september 2025). De WOE blijft ook steun geven aan werk in de voormalige Nederlandse koloniën, met name het werk van Bas van Balen aan een nieuwe (historische) checklist van de vogels in Java en Bali.

Na het succesvolle project nlbif2022.005 over Georgië, is Irakli Shavgulidze, baas van NACRES -de oudste NGO in Georgië op het vlak van onderzoek en natuurbescherming- toegetreden tot het bestuur van de aan de AKN gerelateerde stichting DuGOF. Op 6 april nam Irakli deel aan de gezamenlijke board meeting in Nederland. Maar half mei 2024 veranderde de geopolitieke situatie in Georgië drastisch. In november is gezamenlijk besloten om de komende 1 á 1,5 jaar low-profile te blijven samenwerken in afwachting van meer duidelijkheid en op zoek naar nieuwe kansen. Na een langdurige oriëntatie hebben we eindelijk een vaste verankering in Georgië en die willen we niet zomaar verliezen.

Tenslotte vormt het onderwerp systematiek de derde niche, met als doel om geïnteresseerden bij dit onderwerp te betrekken. Door actuele ontwikkelingen in de vier leidende wereldlijsten is er enige vertraging opgetreden. In het verlengde van de algemene NOU-doelstellingen, wil de AKN een rol vervullen om een adequate website in het leven te roepen waarop wijzigingen in de systematiek wetenschappelijk (en toegankelijk) worden gemotiveerd. De voortgang is hiervan vereist zorgvuldigheid en is niet strak te plannen. Tegen deze achtergrond is Paul van Els toegetreden tot het AKN-bestuur.

9. NOU-Gerelateerde fondsen

9.1. Stichting Huib Kluijver Fonds

De Stichting Huib Kluijver Fonds is opgericht op 19 november 1981 om de nagedachtenis te eren van Huib Kluijver (1902-1977). Hij was een van de roergangers van de Nederlandse Ornithologische Vereniging en de latere Nederlandse Ornithologische Unie. Het Huib Kluijver Fonds heeft als statutaire doelstelling “het bevorderen van de ornithologie in de ruimste zin des woords”. In de praktijk ligt de focus op in Nederland voorkomende stand- en trekvogels.

Aanvragen 2024

Er werden in 2024 zeven aanvragen ontvangen. Eén aanvraag was afkomstig van een buitenlandse masterstudent, een novum. Twee aanvragen werden afgewezen, twee aanvragen werden aangehouden met het verzoek om nadere informatie (niet ontvangen) en drie aanvragen werden gehonoreerd. De gehonoreerde aanvragen zijn:

- Faciliteren van de deelname van twee Afrikaanse onderzoekers aan het jaarlijkse congres van de Migratory Landbird Study Group. Met deze subsidie is de geormerkte gift besteed, die via Vogelbescherming Nederland was ontvangen voor de ondersteuning van jonge Afrikaanse ornithologen.
- VWG IJsselmonde kon met de toegekende bijdrage de begroting voor zenderonderzoek aan bokjes sluitend maken. Met dit onderzoek wil de werkgroep o.a. de aanwezigheid en het habitatgebruik van deze onopvallend levende, kleinste snippensoort in kaart brengen.
- Onderzoekers van het KennisCentrum Akkervogels ontvingen een bijdrage voor hun expeditie naar Noord-Marokko – in eigen tijd en op eigen kosten – met als doel de habitatdegradatie in een belangrijk stop-over gebied van Grauwe kiekendieven en andere (Nederlandse) broedvogels in kaart te brengen. Omdat het gebied in het verleden eveneens op een systematische wijze is gekarteerd kunnen mooie vergelijkingen worden gemaakt.

Financiën - inkomsten

Herman Nuijen, overleden op 8 juli 2022, heeft de Stichting Huib Kluijver Fonds als een van zijn erfgenamen benoemd. In het eerste kwartaal van 2023 werd een voorschot op het legaat ontvangen. De laatste afwikkeling door de notaris is tijdrovender dan gedacht. Het laatste deel van het legaat moet nog worden ontvangen.

In tegenstelling tot 2023 werden in 2024 geen giften/ toezeggingen met een specifiek bestedingsdoel ontvangen.

Bestuurlijke werkzaamheden

Het HKF-bestuur vergaderde in 2024 driemaal (online): op 22 januari, 7 mei en 24 oktober. Kleine vraagstukken werden tussendoor per mail afgehandeld. De belangrijkste taak van het HKF-bestuur is het beoordelen van de halfjaarlijks ingediende subsidieaanvragen, veelal ter dekking van materiële kosten voor ornithologisch onderzoek en ter ondersteuning van de realisatie van ornithologische publicaties.

Het HKF-bestuur heeft in 2024 het HKF-beleidsplan 2024-2029 afgerond. Dit beleidsplan werd op 28 oktober 2024 vastgesteld. Belangstellenden kunnen het beleidsplan vinden op de webpagina hkf.nou.nu.

Tijdens het NOU-lezingenprogramma op de jaarlijkse Landelijke dag van Sovon, Vogelbescherming en de NOU d.d. 30-11-2024 werd in de pauzes een korte presentatie gedraaid ter promotie van het Huib Kluijver Fonds. Ook werden de mogelijkheden van het HKF gepresenteerd op de Landelijke Ringersdag d.d. 14-12-2024 te Wageningen.

Samenstelling HKF-bestuur in 2024

Statutair moeten tenminste drie HKF-bestuursleden lid zijn van het bestuur van de Nederlandse Ornithologische Unie. Met instemming van het NOU-bestuur zijn dat er momenteel twee. Het aftreden van de bestuursleden die ook zitting hebben in het NOU-bestuur verloopt analoog aan hun NOU-zittingstermijn. De overige HKF-bestuursleden worden voor een termijn van drie jaar benoemd, waarna nog een tweede termijn van drie jaar mogelijk is.

Begin 2024 werd afscheid genomen van de HKF-bestuursleden Bob Loos (penningmeester) en Piet van den Hout. Beiden hebben jarenlang onbezoldigd hun steentje bijgedragen aan een goed functionerend Huib Kluijver Fonds.

Het HKF-bestuur bestond in 2024 uit:

	Jaar van (statutair) aftreden
Theo Boudewijn (voorzitter)	Analoog aan aftreden als NOU-bestuurslid
Jouke Altenburg (secretaris)	Analoog aan aftreden als NOU-bestuurslid
Casper van Leeuwen, (penningmeester vanaf 2024)	2026 (eerste termijn)
Femke Jochems, lid	2026 (eerste termijn)
Jip Louwe Kooijmans, lid	2027 (eerste termijn)

Voor alle bestuursleden geldt dat zij ervaring hebben met het uitvoeren van ornithologisch onderzoek (vrijwillig of professioneel) en/ of het maken en uitgeven van ornithologische publicaties en/ of het beoordelen van subsidieaanvragen.

Bij vacatures streeft het HKF-bestuur ernaar om de variatie in gender en leeftijd te vergroten.

*De Stichting Huib Kluijver Fonds is een Algemeen Nut Beogende Instelling, kortweg ANBI.
Giften aan de stichting zijn fiscaal aftrekbaar,
mits is voldaan aan de door de Belastingdienst gestelde voorwaarden
(zie: website van de Belastingdienst).
RSIN: 816036330*

Met steun van het Huib Kluijver Fonds bracht een vierpersoons-expeditie in 2024 de habitatdegradatie op belangrijke stop-over-sites voor Grauwe kiekendieven in Noord-Marokko in kaart. Foto: Raymond Klaassen.

9.2. Stichting Vogeltrekstation

De Stichting Vogeltrekstation (SVT) werd oorspronkelijk opgericht als Stichting Vogeltrekstation Texel en had als doel “het bevorderen van ornithologisch onderzoek in het algemeen en dat van den vogeltrek in het bijzonder”. Het idee was om terreinen en gebouwen voor onderzoek aan de vogeltrek te verwerven met als voorbeeld het Vogeltrekstation op Helgoland. Door financiële problemen zijn deze doelstellingen nooit verwezenlijkt. De activiteiten bestonden uit onderzoek, cursussen en vogeltrekkampen. In 1949 is “Texel” uit de naam geschrapt. Dankzij een subsidiëring van de Koninklijke Academie van Wetenschappen (KNAW) in 1954 konden de activiteiten in het net opgerichte Instituut voor Oecologisch Onderzoek (IOO) worden ondergebracht en deze vormden daar de afdeling Vogeltrekstation. De stichting zelf bleef zelf onafhankelijk, maar had weinig financiële armslag. Het bestuur was in 1976 van plan om de activiteiten te staken en de stichting op te heffen, maar formeel nam de NOU in 1978 het bestuur van de stichting over. De activiteiten beperkten zich voornamelijk tot het verlenen van kleine subsidies aan vogelringers. In 1996 werd besloten om de Stichting nieuw leven in te blazen door bestuursleden uit verschillende organisaties aan te trekken: twee uit de NOU, twee uit het Vogeltrekstation en één uit de Ringersvereniging. Door het zeer beperkte kapitaal was het echter alleen mogelijk om kleine subsidies te verlenen aan ringgroepen voor bijvoorbeeld onderhoudswerkzaamheden aan ringstations en voor de aanschaf van apparatuur.

Begin 2024 is een bedrag van € 500,-- toegezegd aan VRS de Haar voor onderzoek aan het trekgedrag van oeverwaluwen met behulp van geolocators, onder voorwaarde dat met een sluitende begroting gewerkt zou worden. Het verzoek tot uitbetaling is begin 2025 ontvangen.

In 2024 had het bestuur van de Stichting Vogeltrekstation het voornemen om zich te bezinnen op de doelstellingen van de stichting en hoe deze heden ten dage het beste gerealiseerd kunnen worden. Dit is echter door tijdgebrek van enkele van de bestuursleden nog niet van de grond gekomen. Wel zijn nu twee bestuursleden gemachtigd om betalingen via de bankrekening te doen (de penningmeester en de voorzitter).

Samenstelling SVT-bestuur in 2024

Bestuursleden	
Arie van Noordwijk (voorzitter)	Vogeltrekstation
Theo Boudewijn (secretaris)	NOU
Ruben Fijn (penningmeester)	NOU
Rinse Wassenaar (lid)	Vogeltrekstation
Koos van Ee (lid)	Ringersvereniging

De Stichting Vogeltrekstation behandelt ondersteuningsaanvragen voor de kosten van ringonderzoek.

10. Financieel jaarverslag 2024

10.1. Algemeen beeld

In 2023 zijn de NOU-boekhouding en de ledenadministratie geïntegreerd in een nieuw administratief systeem van AFAS, dat beheerd wordt door medewerkers van Sovon. Het nieuwe systeem staat los van de Sovon-administratie, zodat in de toekomst eventueel besloten kan worden om de administratie weer in eigen beheer uit te voeren. De omzetting naar AFAS vroeg veel tijd en in 2024 zijn nog enkele correcties uitgevoerd om de jaarrapportage te vereenvoudigen.

Op 5 december 2023 werd een brief van de Belastingdienst ontvangen waarin werd aangekondigd dat de NOU geen omzetbelasting hoeft te betalen maar wel btw-plichtig is. Dit betekent dat op inkomsten btw geheven moet worden en dat de btw op uitgaven teruggevraagd kan worden. De ingangsdatum hiervan zou 1 april 2024 zijn. Een eerste verkenning gepresenteerd op de ledenvergadering van 8 maart 2024 liet zien dat in grote lijnen de kosten voor de leden en abonnementen waarschijnlijk iets zouden toenemen. Op basis daarvan is de ledenvergadering toestemming gevraagd om, indien noodzakelijk, per 1 januari 2025 een kleine verhoging van de lidmaatschapsgelden en abonnementsgelden te mogen doorvoeren. Op 26 november 2024 zijn alle leden per E-mailnieuwsbrief op de hoogte gebracht van deze verhoging.

Hieronder wordt meer in detail verslag gedaan van het overleg met de Belastingdienst in samenwerking met een btw-fiscalist en van de consequenties die dit heeft gehad voor het administratiesysteem.

Overleg Belastingdienst

Begin 2024 is eerst nadere informatie opgevraagd bij de Belastingdienst over de achtergronden van de beslissing van de dienst. De uitkomsten hiervan zijn op de ALV in 2024 besproken. De Belastingdienst gaf aan dat pas bezwaar gemaakt kon worden nadat de eerste btw-aangifte voor het kwartaal april-juni 2024 was ingediend.

Hierop is besloten een btw-fiscalist van Alfa Accountants en Adviseurs in te schakelen, die mogelijk op een kortere termijn inzicht kon leveren in de consequenties van de beslissingen van de Belastingdienst en die ook zou kunnen helpen met het maken van een eventueel bezwaarschrift. In overleg met de Belastingdienst kreeg de fiscalist toestemming om al in april een bezwaarschrift in te dienen. Op 29 april is dit verstuurd, waarbij ingegaan is op de inkomsten en bestedingen van de NOU en in hoeverre deze in de ogen van de fiscalist btw-plichtig zouden zijn. Onderscheid kan worden gemaakt tussen vier hoofdposten: inkomsten/uitgaven voor het instandhouden van de vereniging (verenigingskosten), voor de organisatie van studiedagen en congressen, voor de uitgave van Limosa en voor de uitgave van Ardea. Op 20 juni 2024 kwam de reactie van de Belastingdienst, waarbij ingegaan werd op de inkomsten/uitgaven voor deze vier hoofdposten. Hieronder wordt dit kort samengevat:

- Ten aanzien van het deel van de contributie dat gebruikt wordt om de vereniging in stand te houden wordt opgemerkt: "Ik ben het met u eens dat er in de contributie een gedeelte zit dat, gezien de recente jurisprudentie, als algemeen belang gezien kan worden en geen economische prestatie betreft."
- Voor het onderdeel lezingen en congres wordt opgemerkt: "Voor wat betreft de bijdragen aan lezingen en congressen zou eventueel de vrijstelling van artikel 11, lid 1, sub p van de Wet op de omzetbelasting 1968 van toepassing kunnen zijn." Voor lezingen die niet onder deze vrijstelling vallen, bijv. omdat een vergoeding in rekening wordt gebracht die hoger is dan de kosten (er wordt in feite winst beoogd), geldt in beginsel het algemene tarief." Dit laatste geldt voor seminars die gegeven worden om juist inkomsten te genereren.
- De levering van beide tijdschriften is een belastbaar feit voor de btw. Dit heeft zowel betrekking op de levering aan niet-leden (abbonementen) als aan leden (contributie).

In overleg met de fiscalist is besloten om verder geen bezwaar te maken, omdat dit vermoedelijk weinig kansrijk zou zijn.

Uitwerking btw-plicht voor de NOU

De fiscalist was tevens gevraagd om aan te geven welke btw-percentages gekoppeld moeten worden aan de verschillende activiteiten en hoe om moet worden gegaan met de btw op activiteiten die zowel betrekking hebben op zowel de Algemene Verenigingsactiviteiten als op de uitgave van Ardea en Limosa. Op basis van zowel de reactie van de Belastingdienst, het advies van de fiscalist als de advisering van de Sovon-administratie zijn we tot de volgende aanpak gekomen:

- Algemene Verenigingskosten: dit omvat o.a. bestuurskosten, verzekering, E-mailnieuwsbrief, afdrachten aan commissies als CDNA en AKN, en een deel van de administratie. We conformeren ons aan de beslissing van de Belastingdienst dat Algemene Verenigingskosten geen economische activiteit zijn en daardoor niet btw-plichtig zijn.
- Studiedagen en congressen: hier volgen we de lijn van de Belastingdienst; zolang we geen seminars organiseren, die er gericht zijn om winst te genereren, zijn deze activiteiten niet btw-plichtig.
- Limosa: er verschijnen vier Limosa's per jaar. Dit betekent dat er over de inkomsten een btw-percentage moet worden geheven van 9%.
- Ardea: er verschijnen over het algemeen twee Ardea's per jaar. Dit heeft als consequentie dat hiervoor een btw-percentage van 21% geldt. Als er jaarlijks drie nummers verschijnen bedraagt het btw-percentage 9%.

Voor kosten, zoals inrichtingskosten van de administratie en de administratie zelf, die zowel betrekking hebben op Algemene Verenigingskosten als op andere hoofdonderdelen en waarover btw betaald moet worden, heeft de fiscalist geadviseerd om deze kosten op basis van de omzet van de vier onderdelen naar rato te verdelen. De kosten van Ardea bedragen gemiddeld 55% van de omzet, Limosa 25% en de onderdelen Algemene verenigingskosten en studiedagen/congres elk 10%. De btw geheven over Ardea en Limosa kan teruggevraagd worden. Dit betekent dat we 80% van de betaalde btw kunnen terugvragen, maar ook dat we de administratie- en automatiseringskosten over deze vier hoofdposten conform bovengenoemde opsplitsing verdelen.

Voor de onderdelen Algemene Verenigingskosten en Studiedagen/Congres heffen we geen btw en kunnen we geen btw terugvragen. Van de rekeningen voor Ardea kunnen we alle betaalde btw terugvragen. Alleen het btw-percentage van de drukker ligt met 9% lager dan het btw-percentage dat we de leden in rekening moeten brengen (21%). Dit betekent dat netto de kosten van Ardea stijgen.

Voor Limosa wordt voor de meeste kosten een btw-percentage van 9% gehanteerd, zodat dit samenvalt met het btw-percentage op de inkomsten. Echter, de rekeningen komen op dit moment binnen bij Sovon. Het verenigingsdeel van Sovon is vanwege het maatschappelijk belang vrijgesteld van btw, zodat zij geen btw kunnen terugvragen. Begin 2025 neemt Sovon de beslissing of de uitgave van Limosa voor Sovon-plusleden ook btw-plichtig wordt of dat de rekeningen in de toekomst via de NOU gaan lopen, waardoor een deel van de btw kan worden teruggevraagd. NOU en Sovon hebben onderling afgesproken dat de administratiekosten voor Limosa door beide organisaties in de afrekening van Limosa verrekend worden.

Consequenties voor de lidmaatschaps-/abonnementsprijs

Voor instituten en bedrijven in Nederland en de EU geldt dat zij over het algemeen betaalde btw kunnen terugvragen. Er is daarom besloten om de bestaande abonnementsprijs van deze organisaties te vermeerderen met 21% voor Ardea en met 9% voor Limosa. Instituten en bedrijven buiten de EU betalen geen btw, zodat voor deze organisaties de prijs niet veranderd is.

Op basis van de verwachte inkomsten en uitgaven voor Ardea en Limosa, waarbij rekening is gehouden met terug te ontvangen btw, is berekend in hoeverre in 2025 baten en lasten in evenwicht zijn. Uit de berekening komt naar voren dat zowel voor de leden als de privé-abonnementen een kleine prijsverhoging per 1 januari 2025 noodzakelijk is. Zo is de prijs van het gewone lidmaatschap verhoogd van € 55,- naar € 58,- en van een los Limosa-abonnement van € 19,- naar € 20,-. Voor de buitenlandse leden en abonnementen is een vergelijkbare verhoging doorgevoerd.

Aanpassing AFAS-administratie

In 2024 hebben verschillende aanpassingen in de AFAS-administratie plaatsgevonden. Op basis van de ervaringen met het opstellen van de jaarrekening 2023 zijn de procedures voor het opstellen van volgende jaarrekeningen vereenvoudigd, waardoor minder handmatig moet worden berekend. Wel kwamen bij het opstellen van de jaarrekening 2024 nog enkele kleine verbeterpunten aan het licht. Daarnaast is de administratie zodanig ingericht dat het systeem rekening houdt met feit of er btw in rekening moet worden gebracht en zo ja: welk tarief. Tenslotte is in het systeem een module ingebouwd waardoor naar rato de administratiekosten (en btw) over de verschillende hoofdposten verdeeld kan worden en op basis hiervan kan de terug te vragen btw berekend worden.

Praktisch gebruik AFAS-systeem

Het huidige AFAS-systeem is dermate ingewikkeld dat zonder cursussen slechts een klein deel van de totale functionaliteit benut kan worden, zodat we sterk afhankelijk zijn van de Sovon-administratie. In 2023 waren twee Sovon-medewerkers betrokken bij de NOU-administratie, maar in 2024 is besloten om dit te beperken tot één medewerker, omdat dit de effectiviteit duidelijk verhoogde. Dit maakt de situatie wel kwetsbaar bij een eventueel uitvallen van deze medewerker.

In maart 2024 zijn de facturen voor alle leden en abonnementen verstuurd. Over het algemeen werd er snel betaald. In juni stonden er nog 13 facturen open. In juli hebben de ontvangers van deze facturen een “vriendelijke” brief van de penningmeester gekregen, waarna op één na alle facturen betaald zijn. Het abonnement van de niet-betaalde factuur is stopgezet. Daarnaast waren er nog enkele wanbetalers uit 2023, waarvan het abonnement c.q. lidmaatschap ook definitief is stopgezet.

Nieuw contract met BioOne

De NOU heeft in april 2024 een nieuw contract met BioOne getekend. BioOne is een non-profitorganisatie die tegen vergoeding digitaal artikelen uit Ardea verstrekt aan derden. Ook sluit BioOne overeenkomsten met universiteiten voor digitale toegang tot Ardea. Zo hebben verschillende Nederlandse universiteiten tegenwoordig een contract met BioOne in plaats van een abonnement op Ardea. De helft van de inkomsten van BioOne uit Ardea wordt uitgekeerd aan de NOU. Dit vormt tegenwoordig een derde van de inkomsten van Ardea.

In het nieuwe contract, dat de periode 2026-2028 beslaat, vormt Ardea een onderdeel van een pakket aangeboden digitale tijdschriften. Voor deze jaren krijgt de NOU jaarlijks een gegarandeerde uitkering van \$13.740. In 2028 evalueert BioOne het aanbieden van de tijdschriften als pakket en krijgt de NOU een nieuw contract aangeboden.

10.2. Jaarrekening 2024

Toelichting op de Jaarrekening

In de balans valt op dat de liquide middelen sterk zijn toegenomen. Dit hangt samen met een stijging van de kortlopende schulden. Voor Limosa moet de afrekening van zowel 2023 als 2024 nog plaatsvinden. Aangezien Sovon en de NOU gezamenlijk Limosa uitgeven, moet eerst onderzocht worden welke consequenties de verplichting van de btw-heffing voor de NOU heeft voor Sovon. Hierdoor kon de afrekening van Limosa 2023 en 2024 nog niet worden afgerond. De voorlopige afrekening van Limosa 2023 laat een winst zien van € 2000,- voor dat jaar, terwijl voor 2024 waarschijnlijk geen winst wordt gemaakt. De winst in 2023 zal te zijner tijd aan de wervingsbijdrage voor Limosa toegevoegd. Deze wervingsbijdrage is een gezamenlijke reserve van NOU en Sovon voor Limosa.

De bestemmingsreserves zijn met € 11.000 flink gestegen. Conform de besluiten van de ALV in maart 2024 is de bestemmingsreserve voor het digitaliseren van tijdschriften weer opgenomen en de opbrengst van de losse verkoop van de Sahel-Ardea in 2023 is aan de bestemmingsreserve voor Ardea-specials toegevoegd. Door het verhogen van de bestemmingsreserves en het verlies geleden in 2024 is het eigen vermogen met ongeveer € 2.100,-- afgenomen.

Jaarrekening in euro's

Balans per 31 december 2024

Activa	31-12-2024	31-12-2023
Vorderingen		
Debiteuren	208	3.845
Overige vorderingen	<u>0</u>	<u>0</u>
	208	3.845
Liquide middelen	174.493	161.177
	<u>174.701</u>	<u>165.022</u>
Passiva		
Eigen vermogen		
Vrije reserves	95.663	109.204
Bestemmingsreserves en fondsen	<u>36.639</u>	<u>25.265</u>
	132.302	134.469
Kortlopende schulden		
crediteur binnenland	260,52	-29,59
Te verrekenen btw	-1.582	0
Wervingsbijdrage Limosa - Sovon	9.071	9.071
Crediteuren Sovon Limosa	27.000	8.000
Overige schulden	<u>7.650</u>	<u>13.512</u>
	42.399	30.553
	<u>174.701</u>	<u>165.022</u>

10.3. Staat van baten en lasten

Toelichting op de staat van baten en lasten

Per 1 april werd de NOU btw-plichtig. Om de btw-afdracht zo klein mogelijk te houden, zijn alle facturen voor 1 april 2024 verstuurd, zodat hiervoor nog geen btw geheven hoefde te worden. De te betalen btw is vanaf 1 april 2024 teruggevraagd. Aangezien de beslissing van de belastingdienst pas in juni bekend werd is aanvankelijk ook de btw op de onderdelen studiedagen en verenigingskosten teruggevraagd. In de btw-opgave voor het laatste kwartaal van 2024 is dit gecorrigeerd.

Staat van baten en lasten over 2023

	realisatie 2024	begroting 2024	realisatie 2023
Lidmaatschapsgelden	28.716	29.800	29.868
Ardea instituten	3.674	6.000	6.025
Ardea BioOne	12.821	10.000	12.116
Ardea Reprorecht	1.156	400	408
Ardea: open source en kleurenfoto's (auteurs)	3.366	4.000	4.104
Limosa abonnementen	6.712	8.800	9.472
Themadagen en jaarcongres	0	0	6.061
Subsidies+verkoop Ardea-special	1.306	1.200	18.654
Giften en overig	174	200	2.598
Rente	1.264	1.000	491
a. Baten	59.189	61.400	89.799
Tijdschriften	-51.294	-43.800	-64.159
Congressen en themadagen	-5.644	-5.250	-13.307
Overig	-1.350	-1.850	-2.531
b. Besteed aan doelstelling	-58.288	-50.900	-79.997
c. Verenigingskosten	-3.068	-11.960	-17.806
totaal kosten	-61.356	-62.860	-97.803
Saldo van baten en lasten (a+b+c)	-2.167	-1.460	-8.004

Het saldo van baten en lasten is als volgt in het eigen vermogen gemuteerd

Toevoeging (onttrekking) aan fondsen en reserves

Sahel nummer		-10.000
Ardea special	4.809	
digitalisering tijdschriften	6.564	-6.564
	-11.374	16.564
Vrije reserves	-13.541	8.560
Saldo van baten en lasten (a+b+c)	-2.167	-8.004

In de begroting voor 2024 waren de administratie- automatiseringskosten opgenomen bij de verenigingskosten. In de realisatie van 2024 zijn deze kosten verdeeld over Ardea (55%), Limosa (25%), Studiedagen (10%) en verenigingskosten (10%). Dit verklaart waardoor de gerealiseerde verenigingskosten bijna € 8.900 lager liggen dan in de begroting en de besteding aan de doelstelling € 7.300 hoger.

De lidmaatschapsgelden lagen € 1.100 lager dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het

uitschrijven van een aantal leden, die niet hun contributie over voorgaande jaren voldaan hadden. De inkomsten voor Ardea van instituten was veel te rooskleurig ingeschat, maar dit werd volledig gecompenseerd door de hogere inkomsten via BioOne en Reprorecht. Ook de inkomsten van Limosa lager duidelijk lager dan begroot. Voor beide tijdschriften was de begroting gebaseerd op de jaarcijfers van 2023. De verkoop van Ardea-specials leverde ongeveer € 100 meer op dan begroot.

Er waren geen inkomsten van studiedagen, aangezien er geen congres werd georganiseerd. Aan giften werd wat minder ontvangen dan begroot, maar dit werd ruim gecompenseerd door hogere rente-ontvangsten.

De kosten voor de tijdschriften waren € 7.500 hoger dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door de verdeling van de administratie- en automatiseringskosten over de vier hoofdposten, waarbij het aandeel voor Ardea en Limosa samen 80% is. Voor 2024 waren de totale administratiekosten begroot op € 5.000 maar in werkelijkheid bedroegen die € 6.000. De aanpassing in de administratie voor de btw-heffing vroegen een grotere inzet dan begroot.

De kosten voor congressen en themadagen lagen € 400 hoger dan begroot. Dit wordt vooral veroorzaakt door het doorberekenen van de administratie- en automatiseringskosten. Voor de post “overige kosten” geldt dat de uitgaven kleiner waren dan begroot.

De verenigingskosten waren met € 3.068 aanzienlijk lager dan de begrote € 11.960. Dit wordt veroorzaakt door het grotendeels doorschuiven van de administratie- en automatiseringskosten naar andere hoofdposten.

Dit resulteert in een negatief saldo van baten en lasten van € 2.167. In de begroting werd rekening gehouden met een verlies van € 1.460, zodat het verlies uiteindelijk ongeveer € 600 hoger is uitgevallen.

Aan de fondsen en reserves is conform de besluiten van de ALV van 8 maart 2024 € 4.809 toegevoegd aan de reserve voor Ardea specials en € 6.564 aan de opnieuw in het leven geroepen reserve voor de digitalisering van tijdschriften.

Waarderingsgrondslagen voor de Balans

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijn ‘Organisaties-zonder-winststreven (RJ-640)’. De grondslagen die worden toegepast voor waardering van activa en passiva en bepaling van het saldo van baten en lasten zijn gebaseerd op historische kosten.

Tenzij anders vermeld worden activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarde, activa waar nodig onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit vrije reserves, bestemmingsreserves en fondsen. Vrije reserves moeten worden aangewend binnen de doelstellingen van de vereniging en waarborgen dat de vereniging haar activiteiten kan continueren en daarvoor verplichtingen kan aangaan. Op bestemmingsreserves rust de verplichting ze aan wenden voor het doel waarvoor ze zijn gevormd. De besteding ervan moet nog in de vorm van uitgaven ten laste van de exploitatie komen. Bestemmingsreserves zijn:

- Digitalisering tijdschriften: voor het toegankelijk maken via de NOU-website van alle oude Ardea en Limosa tijdschriften en de tijdschriften van haar voorgangers. Door het bestuur was besloten om dit bedrag te laten vrijvallen, maar tijdens de Algemene Leden Vergadering van 9 maart 2024 bleek dat de voorlopers van Limosa niet zijn gedigitaliseerd. Staande de vergadering is toen besloten om deze bestemmingsreserve opnieuw in te stellen in afwachting van de digitalisatie van de voorlopers van Limosa.

- Ardea specials: reserve bedoeld voor de dekking van extra kosten verbonden aan het uitbrengen van speciale nummers. Tijdens de ALV van 2024 is voorgesteld om de winst in 2023 op de Sahel-Ardea, die bestaat uit de verkoop van losse nummers, toe te voegen aan deze bestemmingsreserve. Hiermee heeft de vergadering ingestemd.
- Dotatie kwaliteitsverbetering Ardea: deze bestemmingsreserve is gerelateerd aan bijdragen van auteurs voor kleurenfoto's en beschikbaar voor verdere kwaliteitsverbetering Ardea, een en ander naar het oordeel van de redactie.
- Toekomst Ardea: deze bestemmingsreserve is ingesteld in verband met de verwachte digitalisering van de uitgave op lange termijn en de gevolgen daarvan voor de status van het tijdschrift. In samenhang daarmee is de frequentie van Ardea opgevoerd tot twee of drie nummers per jaar en is veel aandacht voor wetenschappelijke publicaties op basis van langjarig onderzoek. De extra kosten voor een derde nummer kunnen deels uit deze reserve worden betaald.
- Ned Ornithologisch Erfgoed: deze bestemmingsreserve betreft een overschot op eerdere projecten van de sectie Avifaunistische Kring Nederland en is gereserveerd voor vervolgprijzen van de AKN.

Waarderingsgrondslagen voor de staat van baten en lasten

De bepaling van het saldo van baten en lasten hangt nauw samen met de waardering van activa en passiva. Contributies en abonnementsgelden worden verantwoord in de periode waarop ze betrekking hebben. Subsidies en sponsorbijdragen worden in de staat van baten en lasten verwerkt als deze zijn toegekend of als daarover kan worden beschikt. Exploitatielasten en uitgaven aan projecten worden in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de tegenprestatie is geleverd en de activiteiten hebben plaatsgevonden. Financiële baten en lasten worden verantwoord in de periode waarop ze betrekking hebben.

BioOne is een not-for-profit organisatie die tegen betaling wetenschappelijke artikelen digitaal beschikbaar stelt en van de inkomsten daaruit ongeveer 50% doorbetaalt aan de uitgever. De hoogte van de doorbetaling is voor 50% gebaseerd op het aantal via Ardea beschikbare artikelen en voor 50% op het aantal via BioOne geraadpleegde artikelen. De inkomsten van de NOU uit BioOne worden verantwoord in het jaar van ontvangst, derhalve betreffen de verantwoorde inkomsten het voorgaande boekjaar.

Limosa. Vanaf 2007 verzorgde de NOU alleen nog de verzending en abonnementenadministratie, en met ingang van 2024 is dit beperkt tot de administratie van NOU-leden en losse abonnementen. Sovon regelt de andere activiteiten en draagt de eventuele verliezen op de exploitatie. Een overschot wordt toegevoegd aan de reserve Werving Limosa opgenomen onder de overige schulden. De bijdrage van de NOU aan de exploitatie van Limosa bestaat uit de ontvangen abonnementsgelden, een bijdrage uit de contributie van € 13,65 per betalend lid en opbrengsten uit losse verkoop, daarop in mindering komen de gemaakte administratiekosten. Met ingang van 1-1-2025 is bijdrage per betalend lid verhoogd met 9% btw, waardoor dit bedrag uitkomt op € 14,88.

Reprorecht. Betreft de uitgeversbijdrage voor gemaakte kopieën van auteursrechtelijk beschermde artikelen in Ardea door in Nederland gevestigde instellingen. In 2024 is de vergoeding over het publicatiejaar 2022 afgerekend. De vergoeding was door de uitgave van drie nummers (inclusief de Aalscholverspecial) duidelijk hoger dan in eerdere jaren.

10.4. Balans

Toelichting op de balans

Een deel van de vorderingen uit 2023 en 2024 bleek niet inbaar. Dit is verrekend in de contributie-inkomsten in 2024. Dit betrof een bedrag van € 1.023,40. De afrekening van Limosa 2023 en 2024 moet nog plaatsvinden en de factuur voor de verrichte administratieve werkzaamheden door Sovon in 2024 moet nog ontvangen worden.

Toelichting op de balans

Vorderingen	31 december 2024	31 december 2023
<i>Debiteuren</i>		
Contributies	207,68	3.845
Auteursbijdragen	<u>0</u>	<u>0</u>
	207,68	3.845
Vorderingen en vooruit betaalde kosten		
Geen	<u>0</u>	<u>0</u>
	<u>0</u>	<u>0</u>
	<u>207,68</u>	<u>3.845</u>
<i>Liquide middelen</i>		
	31-12-2024	31-12-2023
ING 347	31.370	64.097
ING spaarrekening	-	0
ING 522	-	177
ASN	143.123	96.903
Kruisposten	<u>0</u>	<u>0</u>
	<u>174.493</u>	<u>161.177</u>
Liquide middelen en vorderingen	<u>174.701</u>	<u>165.022</u>
<i>Overige schulden</i>		
	31-12-2024	31-12-2023
Sovon uhv exploitatie Limosa	27.000	8.000
AKN OEVOG	250	250
AKN 2024	900	0
Donaties HKF en VTS	0	481
terug te ontvangen btw	-1582	
Nog te ontvangen factuur vergaderkosten	260	
Nog te ontvangen factuur kosten admin '24	6.500	12.781
	<u>6.328</u>	<u>13.512</u>
Totaal schulden	<u>33.328</u>	<u>21.512</u>

Wevingsbijdrage Limosa

De wervingsbijdrage voor Limosa bestaat uit een reserve, die opgebouwd is uit de winst die in sommige jaren op Limosa gemaakt wordt. De wervingsreserve kan ingezet worden voor maatregelen ten gunste van Limosa, zoals een kwaliteitsverbetering of de uitgave van een dikker nummer. De besteding van de wervingsbijdrage wordt bepaald in samenspraak met Sovon.

Aangezien er nog geen definitieve afrekening van Limosa 2023 en 2024 heeft plaatsgevonden is er in het boekjaar 2024 geen geld aan de wervingsbijdrage toegevoegd of onttrokken.

Wervingsbijdrage Limosa tgv Sovon

	31-12-2024	
Saldo 1 januari		9.070
Resultaat boekjaar 2023	0	
Aan te wenden voor werving	<u>0</u>	0
		<u>9.070</u>

10.5. Eigen vermogen

De Vrije reserve en bestemmingsreserves van de NOU zijn licht toegenomen, terwijl de bestemmingsreserves flink zijn toegenomen door het opnieuw instellen van de post Digitalisering tijdschriften en het toevoegen van de winst van de losse verkoop van de Sahel-Ardea aan de bestemmingsreserve Ardea specials.

Eigen vermogen

	31 december 2024	31 december 2023
<i>Vrije reserves</i>		
Algemene reserve vereniging	95.663	95.240
Saldo uit baten en lasten boekjaar	<u>0</u>	<u>13.963</u>
	95.663	109.204
	31 december 2024	31 december 2023
<i>Bestemmingsreserves en fondsen</i>		
Digitalisering tijdschriften	6.564	0
Ardea specials	15.379	10.570
Kwaliteitsverbetering Ardea	2.842	2.842
Toekomst Ardea	9.843	9.843
Ned. Ornithologisch Erfgoed	<u>2.010</u>	<u>2.010</u>
	36.639	25.265
	<u>132.302</u>	<u>134.469</u>

Exploitatiekosten

De productiekosten van de tijdschriften lagen hoger dan begroot. Enerzijds werd dit veroorzaakt door het doorberekenen naar rato van de administratie- en automatiseringskosten. Anderzijds bevatte de tweede Ardea van 2024 een extra katern, waardoor zowel de redactie- als de drukkosten iets hoger uitvielen. In 2024 werden voor Limosa de betaalde verzendkosten voor 2023 terugontvangen. De verzender bleek de verzending zowel bij Sovon als bij de NOU in rekening te brengen. Deze teruggave moet verrekend worden met de afrekening van Limosa 2023. De post van € 19.000 "Afdracht Sovon u/v exploitatie Limosa" is opgebouwd uit een bedrag van € 13.000 voor Limosa 2024 en een bedrag van € 6.000 voor de terugontvangen verzendkosten voor de afrekening van Limosa 2023.

De exploitatiekosten van studiedag en Landelijke dag waren, zoals al eerder is aangegeven, door het doorberekenen van de administratie- en automatiseringskosten iets hoger dan begroot.

Bij de Verenigingskosten vallen drie zaken op bij vergelijking van de uitgaven met de begroting. Het onderdeel Porti etc. viel veel lager uit dan begroot. In de begroting was ook geld voor de nieuwe website opgenomen, maar deze uitgave is in 2024 niet gerealiseerd. De uitgaven voor administratie- en automatiseringskosten vielen, zoals al eerder is uitgegeven, veel lager uit dan begroot door het naar rato verdelen van deze kosten over de vier hoofdposten. Daarnaast werd btw terugontvangen over de factuur voor de administratie en automatisering, die is met de verenigingskosten voor deze onderdelen verrekend. De totale exploitatiekosten van alle onderdelen waren uiteindelijk € 1.500 lager dan begroot.

Exploitatiekosten

	Werkelijk 2024	Begroting 2024	Werkelijk 2023
<i>Productiekosten</i>			
redactie en vormgeving 2 Ardea	13.638	11800	14.251
Drukkosten Ardea	13.557	13000	29.115
Verzendkosten Ardea	4.474	5000	8.641
Administratie en automatisering Ardea	4.078		
Verzendkosten Limosa 3023 retour	-5.224	0	8.520
Administratie en automatisering Limosa	1.771		
Afdracht Sovon uhv exploitatie Limosa	19.000	14000	3.632
	51.294	43.800	64.159
<i>Organisatiekosten studiedag en congres</i>			
Landelijke dag/congres/studiedag	5.644	5250	13.307
	2.024	2024	2023
<i>Verenigingskosten</i>			
Vergaderkosten bestuur	460	710	512
Reiskosten bestuur	271	200	259
Porti en kantoor, verzekering, betalingsverschil,	437	2050	310
mailchimp	359	400	149
uitbesteding administratie	32	5000	4.059
Uitbesteding automatisering	879	3000	8.910
bankkosten	629	600	714
	3.068	11.960	14.914
<i>Donaties/Doorgave giften</i>			
	1.350	1850	2.531
Totaal	61.356	62.860	94.911

10.6. Begroting 2025

Op basis van de jaarrekening 2024 en de te verwachten inkomsten, waarbij rekening is gehouden met btw-afdracht op het Limosa- en Ardeadeel van de contributies is de onderstaande begroting voor 2025 opgesteld. Voor de tijdschriften is uitgegaan van twee reguliere Ardea's en vier Limosa's.

Begroting 2025			
	begroting 2025	realisatie 2024	begroting 2024
Lidmaatschapsgelden	27.850	28.716	29.800
Ardea abonnementen	3.800	3.674	6.000
Ardea BioOne	13.000	12.821	10.000
Ardea Reprorecht	1.150	1.156	400
Ardea bijdrage auteurs	3.350	3.366	4.000
Limosa abonnementen	6.900	6.712	8.800
Themadagen en jaarcongres	4.500	0	0
Verkoop Ardea specials	200	1.306	1.200
Giften en overig	175	174	200
Rente	1.400	1.264	1.000
a. Baten	62.325	59.189	61.400
Tijdschriften	-48.300	-51.294	-43.800
Congressen en Themadagen	-8.900	-5.644	-5.250
Overig	-4.000	-1.350	-1.850
b. Besteed aan doelstelling	-61.200	-58.288	-50.900
c. Bestuurskosten	-2.950	-3.068	-11.960
totaal aan kosten	-64.150	-61.356	-62.860
Saldo van baten en lasten (a+b+c)	-1.825	-2.167	-1.460

Detailbegroting 2025		
	Begroting 2025	realisatie 2024
Tijdschriften		
redactie en vormgeving 2 Ardea	13.500	13.638
Drukkosten Ardea	13.000	13.557
Verzendkosten Ardea	4.474	4.474
Administratie en automatisering Arde	3.300	4.078
Verzendkosten Limosa 3023 retour	0	-5.224
Administratie en automatisering Limo	1.500	1.771
Afdracht Sovon uhv exploitatie Limo	12.500	19.000
	48.274	51.294
Studiedagen		
Landelijke dag	2.600	
Congres	5.700	
administratie	600	
	8.900	
Overig		
AKN	900	
CDNA	450	
website taxonomie	500	
website NOU	2.118	
	3.968	
Verenigingskosten		
Bestuurskosten		
vergaderingen	500	
reiskosten	200	
kantoorkosten+verzekering	650	
mailchimp	400	
administratie	600	
bankkosten	600	
	2.950	

De verwachte inkomsten liggen iets hoger dan in 2024. Dit komt met name doordat er in 2025 in tegenstelling tot 2024 wel inkomsten zijn door de organisatie van een congres. Op dit moment is nog niet bekend hoe groot het aantal deelnemers hieraan zal zijn, zodat qua inkomsten een voorzichtige inschatting is gehanteerd. Bij de lidmaatschapsgelden is het effect van de btw te zien. Ondanks een verhoging van de contributie (inclusief btw) is de netto-opbrengst zonder btw lager dan in 2024. Verder zijn de verwachte inkomsten vergelijkbaar met die in 2024. De verkoop van de Sahel-Ardea zal verder afnemen.

De verwachte kosten van de tijdschriften worden voor 2025 lager ingeschat dan de gerealiseerde kosten in 2024. Dit komt vooral doordat er naar verwachting niet of nauwelijks automatiseringskosten zullen zijn, die doorberekend worden. Wel worden de administratiekosten doorberekend.

Er is een hoger bedrag opgenomen voor congressen en themadagen. Hier tegenover staan ook de inkomsten uit het congres. De congreskosten bestaan vooral uit de catering, omdat er geen directe kosten zijn verbonden aan het gebruik van de congresruimte. Wel zijn er enkele, beperkte aanvullende kosten.

Het onderdeel "overig" ligt in 2025 wel duidelijk hoger dan in 2024. Dit wordt veroorzaakt door de kosten verbonden aan de nieuwe website van de NOU (€ 2.100) en een bijdrage (€ 500) aan de website over ornithologische taxonomie, die mede door de AKN wordt ontwikkeld, waarop wijzigingen in de systematiek wetenschappelijk (en toegankelijk) worden gemotiveerd. Verder omvat deze post de reguliere bijdrage aan de AKN en aan de CDNA.

Op basis van de begroting wordt een tekort verwacht van € 1.825 voor 2025. De vrije reserves hebben voldoende omvang om dit op te kunnen vangen, maar het laat wel zien dat de reguliere inkomsten en uitgaven maar net in evenwicht zijn en dat bij extra uitgaven voor bijvoorbeeld de website er al snel sprake is van een negatief eindsaldo.

10.7. Afsluitende opmerkingen n.a.v. financieel jaarverslag 2024

In maart 2024 vond de themadag met ALV plaats in de Gelderlandfabriek in Culemborg. Er waren ongeveer 65 deelnemers en de kosten bedroegen € 2.763. Dit komt neer op ongeveer € 42,50 per persoon. De locatie ligt centraal in Nederland en is goed per openbaar te bereiken. Gezien de kosten lijkt het toch zeer zinvol om uit te kijken naar een goedkopere locatie. Het bestuur houdt zich aanbevolen voor alternatieve locaties.

Het jaar 2025 wordt het eerste jaar dat er het gehele jaar met de btw-heffing wordt gewerkt. Hieruit moet blijken of de aannames ten aanzien van inkomsten en uitgaven correct zijn geweest. Voorlopig lijkt de kleine aanpassing van de contributie voor 2025 voldoende om de btw-heffing te compenseren. Dit jaar zal moeten blijken of AFAS-systeem voldoende is aangepast om alle btw/VAT-heffingen feilloos uit te voeren.

Wel is het belangrijk om alert te blijven op mogelijkheden om kosten te verminderen. In 2024 is één van de twee bankrekeningen van de NOU opgeheven om de bankkosten te verminderen. Het bestuur van de NOU vergadert in principe vier keer per jaar, waarbij twee vergaderingen daadwerkelijk fysiek plaatsvinden, terwijl voor de overige vergaderingen het programma Teams gebruikt wordt.

Het jaar 2024 was een hectisch jaar voor de administratie met veel veranderingen en aanpassingen. Carolin Mix van de administratie van Sovon Vogelonderzoek heeft dit allemaal in goede banen geleid. Hiervoor onze hartelijke dank. Belangrijk is nog om op te merken dat Sovon weliswaar een factuur verstuurt voor de verrichte administratieve werkzaamheden, maar dat slechts de helft van de daadwerkelijke kosten in rekening worden gebracht. Hiervoor zijn wij Sovon zeer erkentelijk. Zonder deze tegemoetkoming zou de uitbesteding van de administratie voor de NOU niet mogelijk zijn. Tenslotte nog een woord van dank aan Leen Heemskerk, die trouw de mails van instituten en agentschappen blijft doorsturen.

Verklaring kascommissie Nederlandse Ornithologische Unie

Ondergetekenden:

Ruben Fijn
Aalscholverstraat 42
4105 WC Culemborg

en

Wim Tijsen
Poelweg 12
1778 KB Westerland

Verklaren hierbij alle stukken en bescheiden, betrekking hebbende op de financiële administratie over de periode 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024 en de balans per 31 december 2024 van de Nederlandse Ornithologische Unie, te hebben gecontroleerd en akkoord bevonden. Alle vragen van ondergetekenden zijn naar behoren beantwoord en verduidelijkt, en de saldi van de lopende rekening en de spaarrekeningen zijn gecontroleerd aan de hand van de bankafschriften in AFAS.

Theo Boudewijn (penningmeester) en Carolin Mix (Sovon) worden geprezen voor hun harde werken en secure 'bedrijfsvoering'. Met name de zoektocht bij de belastingdienst aangaande de btw-plicht voor de NOU is een heel complex proces geweest. Hier is door hen een goed werkbaar administratieve toedeling van kosten en opbrengsten voor gevonden, en een geautomatiseerde tool voor gerealiseerd in het AFAS-boekhoudsysteem.

Wel wil de kascommissie een aanbeveling doen aan het bestuur en de ledenvergadering van de NOU ter voorkoming van mogelijke fraude in de toekomst. Het is wenselijk dat het bestuur nadenkt of er een soort "twee-factor authenticatie" kan worden ingesteld bij het overmaken van grote bedragen van de bankrekeningen, of eventueel bij kasopnames. Dit kan in de vorm van een tweede persoon die 'mee moet kijken' en akkoord moet geven bij dergelijke transacties. Er staat veel geld op beide rekeningen en op sommige momenten gaan er grote bedragen heen en weer. Dit is een 'fraudegevoelige situatie'.

Op dit moment heeft alleen de penningmeester de tekenbevoegdheid. Uiteraard is er een permanente controle door de medewerker van Sovon bij het verwerken van de mutaties in het AFAS-systeem, maar dat is altijd achteraf. Het bestuur zou kunnen denken aan een drempelbedrag bij overboekingen, waarbij er altijd toestemming moet zijn van een tweede bestuurslid, alvorens een dergelijke overboeking kan worden gedaan. Eventueel kan zo'n rol ook toebedeeld worden aan een financieel medewerker van Sovon. Dit voorkomt de 'fraudegevoeligheid' van de positie van de penningmeester. We hebben dit voorstel met de huidige penningmeester besproken en deze stond daar positief tegenover.

De controle door bovengenoemde personen heeft plaatsgevonden op 22 januari 2025 bij Sovon, Natuurplaza, Toernooiveld 1, 6525 ED Nijmegen (Wim Tijsen) en (door ziekte) thuis (Ruben Fijn), in het eerste geval in aanwezigheid van Theo Boudewijn, penningmeester, en in aanwezigheid van Carolin Mix, financieel medewerker van Sovon.

De kascommissie adviseert de vergadering het bestuur décharge te verlenen voor het gevoerde financiële beleid over de periode 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024.

Plaats:
Westerland / Culemborg

Datum:
22 januari 2025

Handtekening:
Wim Tijsen

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Wim Tijsen', with a stylized, somewhat abstract form.

Hantekening:
Ruben Fijn

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Ruben Fijn', with a stylized, somewhat abstract form.